

Hyvä tietää kristinuskosta

Muslimin kysymyksiä kristityille

Hyvä tietää kristinuskosta

Muslimin kysymyksiä kristityille

Suomen ev.-lut. kirkon julkaisu 45
Kirkko ja toiminta

Kirkkohallitus
Ulkoasiain osasto

Helsinki 2016

Hyvä tietää kristinuskosta. Muslimin kysymyksiä kristityille

© Kirkkohallitus
Ulkoasiain osasto

Suomen ev.-lut. kirkon julkaisuja 45, Kirkko ja toiminta
Suositukset, ohjeet ja oppaat
Asianumero: DKIR894/06.02/2016

Ulkoasu: Unigrafia
Taitto: Emma Martikainen
Toimitus: Kirkko ja islam -työryhmä
Kannen kuva: Vesa Häkkinen

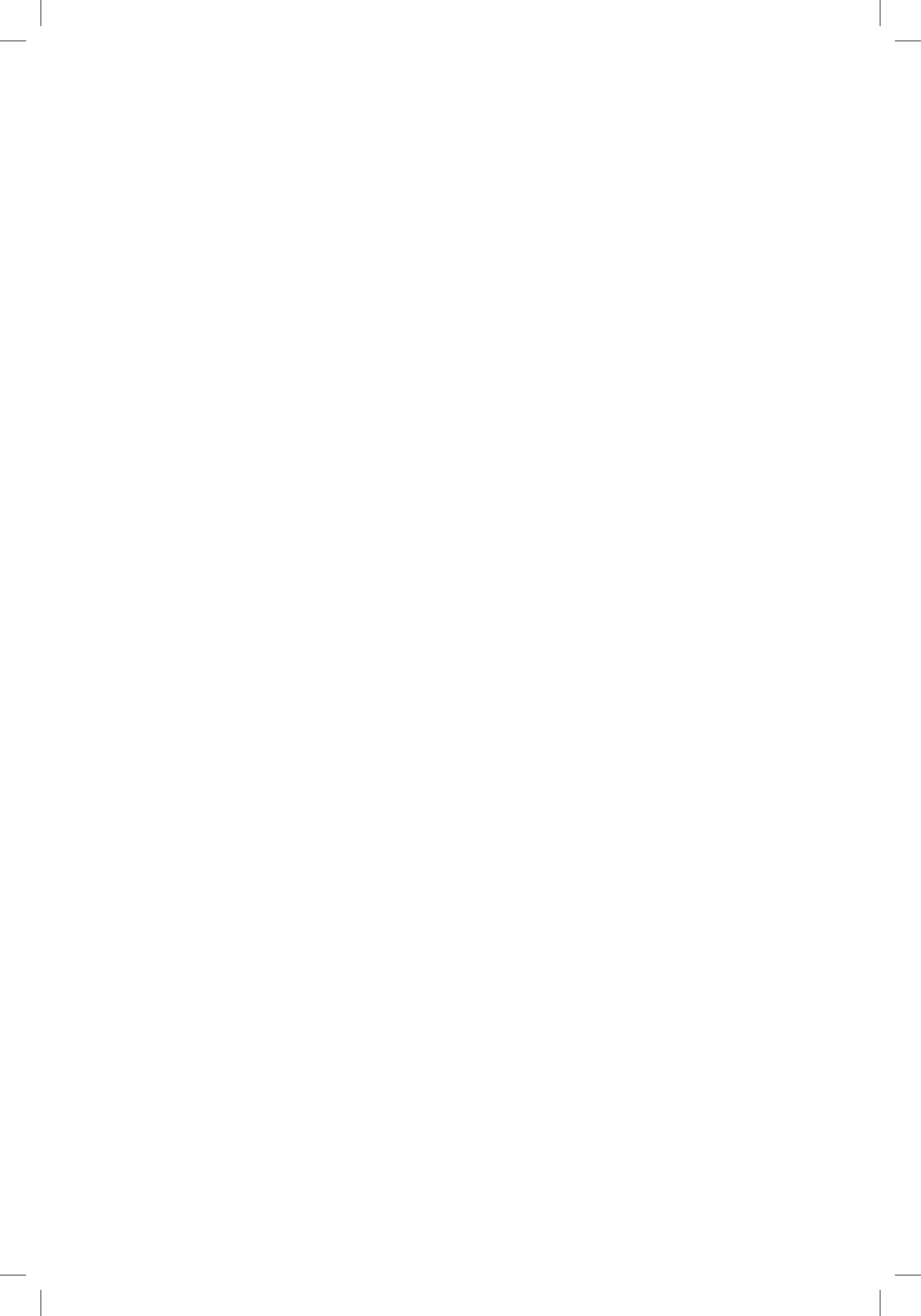
ISBN 978-951-789-543-9 (nid.)
ISBN 978-951-789-544-6 (PDF)

ISSN 2341-9393 (painettu)
ISSN 2341-9407 (verkkójulkaisu)

Helsinki 2016

SISÄLLYS

Lukijalle	7
Kristinuskon harjoittaminen.....	9
Kristillinen usko	14
Kristittyjen pyhä kirja Raamattu.....	20
Kirkko.....	23
Suomen evankelis-luterilainen kirkko	25
Eläminen kristittyinä	30
Kristilliset juhlat.....	35
Liitteet	37
Kymmenen käskyä	37
Apostolinen uskontunnustus	38
Isä meidän -rukous	39

Lukijalle

Suomeen on hyvin lyhyessä ajassa muuttanut kymmeniä tuhansia muslimeita. Useimpien kotimaassa islam on suuren enemmistön uskonto. Siksi kristinusko ja kristittyjen tapa harjoittaa uskontoaan on heille vieras.

Suomessa kristittyjä on neljä miljoonaa. Suurin osa heistä kuuluu evankelis-luterilaiseen kirkkoon. Luterilaisen kristillisyyden vaikutus suomalaiseen yhteiskuntaan on ollut vahva.

Hyvä tietää kristinuskosta vastaa lyhyesti ja selkeästi kymmeneen sellaisiin kysymyksiin, joita erityisesti muslimille herää. Osa vastauksista käsittelee kristillisen uskon sisältöä, osa sen toteuttamista. Niin kuin kaikkia uskontoja myös kristinuskoa harjoitetaan yhteisöllisesti ja julkisesti. Suomalaiselle luterilaisuudelle on ominaista, etteivät monet ole kristillisen uskonsa harjoittamisessa kovin aktiivisia. Siksi tämän kirjasen vastaukset antavat kristinuskosta yleiskuvan, yksityiskohtiin puuttumatta. Juuri sellaiselle yleiselle kuvaukselle on katsottu olevan tarvetta.

Hyvä tietää kristinuskosta on kirjoitettu Suomen evankelis-luterilaisen kirkon Kirkko ja islam -työryhmässä. Selkosuomeksi sen on toimittanut maakuntajohdaja Pertti Rajala. On tärkeää, että Suomessa harjoitettavaan kristilliseen uskoon pääsee tutustumaan maan omalla kielellä. Kirjanen tullaan kuitenkin myöhemmin julkaisemaan myös erikielisinä käännöksinä.

Kaarlo Kalliala

Turun arkkihiippakunnan piispa

Kirkko ja islam -työryhmän puheenjohtaja

KRISTINUSKON HARJOITTAMINEN

1. Onko kristinuskossa samanlaiset uskon perusteet kuin islamissa, eli onko kristinuskossa uskontunnustus, rukous, paasto, almut ja pyhiinvaellus?

Kristinuskossa on oma uskontunnustus ja myös rukous ja paasto. Kristityt antavat rahaa omista varoistaan ja tekevät pyhiinvaelluksia erilaisiin pyhiin paikkoihin.

Hyvät teot seuraavat uskosta. Ne eivät vaikuta siihen, pääseekö ihminen taivaaseen. Kristinuskon mukaan ihminen pelastuu armosta, joka on Jumalan lahja. Tämä lahja tarkoittaa sitä, että Jeesus on sovittanut kaikkien ihmisten synnit.

Raamatussa sanotaan, että tärkein käsky on: Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydämestäsi ja koko sielustasi, koko voimallasi ja koko ymmärrykselläsi, ja lähimmäistäsi niin kuin itseäsi. (Evankeliumi Luukkaan mukaan 10:27)

2. Miten kristitty harjoittaa uskoaan?

Usko vahvistuu Raamatun lukemisesta, rukoilemisesta ja yhteydestä toisiin kristittyihin. Kristityn tulee kertoa muille uskostaan Jeesukseen ja tehdä hyvää kaikille ihmisille.

Raamattu opettaa, että ihmisen tulee uskoa Jeesukseen Kristukseen. Kristityn tulee pitää Jeesusta Herrana ja Vapahtajana ja turvautua yksin Häneen. Vain silloin kuoleman jälkeen hän selviää viimeisellä tuomiolla ja pääsee taivaaseen.

3. Miten kristityt rukoilevat?

Kristityt rukoilevat yhdessä tai yksin. Yhdessä kristityt rukoilevat jumalanpalveluksessa, joka pidetään sunnuntaisin. Koska rukous on henkilökohtaista puhetta Jumalalle, se ei vaadi tiettyä paikkaa. Kristityt voivat rukoilla missä vain, esimerkiksi kun he kävelevät tai istuvat bussissa.

Rukous voi olla etukäteen kirjoitettu ja se luetaan yhteisissä kokoontumisissa. Rukous ei ole vain sanojen lausumista, vaan se on ihmisen ja Jumalan välisen suhteen hoitamista. Rukous voi olla vapaa, jolloin kristitty rukoilee omin sanoin. Myös pelkkä ajatus voi olla rukous.

4. Muslimit rukoilevat viisi kertaa päivässä. Rukoilevatko kristityt vain kerran viikossa, sunnuntaisin?

Kristittyjen rukoushetkillä ei ole määrättyä lukumäärää. Sunnuntaisin rukoillaan kirkossa jumalanpalveluksessa. Joku rukoilee monta kertaa päivässä, toinen vain kerran. Monet kristityt rukoilevat aamuisin, iltaisin ja ennen ruokailua.

Raamatusta on myös ohje:

- Rukoilkaa lakkaamatta.
(Ensimmäinen kirje tessalonikalaisille 5:17)

Se tarkoittaa, että kristitty elää jatkuvassa yhteydessä Jumalaan.

5. Missä asennossa kristityt rukoilevat?

Kristityillä ei ole määrättyä rukousasentoa. Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa rukoillaan usein kädet ristissä. Jumalanpalveluksessa istutaan tai seistään, kun rukoillaan. Jotkut polvistuvat, kun he rukoilevat. Jotkut sulkevat silmänsä rukouksen ajaksi.

6. Millä kielellä kristityt rukoilevat?

Kristityt rukoilevat Jumalaa omalla äidinkielellään. Myös Raamattua luetaan omalla kielellä. Rukous ja Raamatun lukeminen liittyvät usein toisiinsa, koska monet Raamatun kohdat ovat rukousta. Näin Raamatun tekstistä tulee omaa rukousta.

Kristityt voivat rukoilla millä kielellä tahansa. Esimerkiksi vieraassa maassa kristitty voi jumalanpalveluksessa yhtyä Raamatun rukouksiin, vaikka ei ymmärtäisi kieltä.

7. Mihin suuntaan kristityt kääntyvät, kun he rukoilevat?

Kristityillä ei ole erityistä rukoussuuntaa. Kun kristityt rukoilevat kirkossa, he kääntyvät kohti alttaria.

Alttaritilassa on usein maalattu kuva Jeesuksesta tai jostain Raamatun tapahtumasta. Näiden kuvien katselu voi auttaa rukoilijaa keskittämään ajatuksensa Jumalaan. Vaikka kuva esittäisi jotain henkilöä, häntä ei rukoilla, vaan Jumalaa.

Monilla kristityillä on tapana sytyttää kynttilä silloin kun he rukoilevat. Palava kynttilä voi auttaa keskittymään rukoukseen.

8. Miten kristityt valmistautuvat rukoilemiseen?

Kun kristityt valmistautuvat rukoilemiseen, he keskittävät ajatuksensa Jumalaan. Silloin joku voi lukea Raamattua tai jotain hengellistä kirjaa. Sekin on jo osa rukoilemista.

Jumalanpalveluksessa kristityt valmistautuvat rukoukseen silloin, kun tunnustavat syntinsä ja pyytävät niitä anteeksi. Tämäkin on jo rukousta.

9. Minkä rukouksen Jeesus opetti?

Jeesus opetti Isä meidän -rukouksen. Se on esimerkiksi siitä, miten tulee rukoilla.

Näin kristityt rukoilevat:

*Isä meidän, joka olet taivaissa.
Pyhitetty olkoon sinun nimesi.
Tulkoon sinun valtakuntasi.
Tapahdukoon sinun tahtosi, myös
maan päällä niin kuin taivaassa.*

*Anna meille tänä päivänä meidän
jokapäiväinen leipämme.
Ja anna meille meidän syntimme anteeksi,
niin kuin mekin anteeksi annamme niille,
jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.*

*Äläkä saata meitä kiusaukseen,
vaan päästä meidät pahasta.
Sillä sinun on valtakunta ja voima
ja kunnia iankaikkisesti.*

Aamen.

Tämä Isä meidän -rukous on myös evankelis-luterilaisissa kirkoissa olevissa virsikirjoissa. Virsikirja on kirja, jota käytetään erityisesti jumalanpalveluksissa. Se sisältää muun muassa hengellisiä lauluja eli virsiä, rukouksia ja uskontunnustuksen.

Isä meidän -rukous on myös tämän kirjasen lopussa.

10. Mitä muuta Jeesus opetti rukoilemisesta?

Jeesus opetti, että rukous on puhetta Jumalan kanssa. Hänen opetuksensa mukaan ihmisen tulee rukoilla Jumalaa myös niin, että toiset ihmiset eivät näe. Yhdessä toisten kristittyjen kanssa on hyvä rukoilla. Rukoukset kuitenkin kohdistuvat Jumalalle, eivät toisille ihmisille.

Rukouksessa ihminen saa kääntyä Jumalan puoleen ja esittää Hänelle kaikki asiansa. Rukoillessa ihminen kiittää ja ylistää Jumalaa. Rukous ohjaa ihmisen ajatuksia ja mieltä Jumalan tahdon ymmärtämiseen ja toteuttamiseen.

11. Paastoavatko kristityt? Millä tavalla kristityt paastoavat?

Monet kristityt paastoavat erityisesti ennen kristillisiä juhlapyhiä joulua ja pääsiäistä. Suomessa paasto ei ole tärkeä asia kaikille kristityille. Monet haluavat kuitenkin vähentää liiallista syömistä ja juomista.

Paastonaikana on tavallista, että ei syödä lihaa tai muita eläinkunnan tuotteita. Silloin voi syödä kasvisruokaa.

12. Mitä paasto merkitsee kristityille?

Raamatun opetuksen mukaan paasto merkitsee valmistautumista Jumalan kohtaamiseen. Paasto auttaa myös keskittymään rukoukseen. Ruoan puuttuminen ei ole tärkeää, vaan läheinen yhteys Jumalaan. Paasto auttaa tämän yhteyden etsimisessä siten, että ihmisen ajatukset keskittyvät Jumalaan.

Kristityt voivat paastota myös erityisistä syistä, jolloin he pyytävät Jumalan siunausta ja varjelusta omaan elämäänsä ja apua elämän vaikeisiin tilanteisiin.

13. Saavatko kristityt syödä kaikkia ruokia?

Jeesus ei erotellut ruokia. Kristityt voivat siis syödä kaikkia ruokia. Jotkut kristityt vierastavat ruokia, jotka liittyvät muiden uskontojen harjoittamiseen.

Jeesus sanoo:

- Ei ihmistä saastuta se, mikä menee suusta sisään.
- Se ihmisen saastuttaa, mikä tulee suusta ulos.

(Evankeliumi Matteuksen mukaan 15:11)

14. Kuinka paljon kristityt antavat rahaa omista varoistaan?

Kristityillä ei ole rahan antamisesta tarkkaa ohjetta. Jotkut kristityt antavat vain silloin tällöin, toiset lahjoittavat säännöllisesti. Jotkut antavat todella paljon, toiset eivät anna juuri mitään.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon toimintaa rahoitetaan kirkollisveroilla. Se tarkoittaa, että kirkon jäsenten palkasta otetaan maksu, joka riippuu tulojen suuruudesta. Monet kristityt antavat sen lisäksi vapaaehtoisesti omista varoistaan rahaa esimerkiksi lähetys- ja diakoniatyöhön.

Kirkoissa kerätään rahaa aina jumalanpalveluksissa. Tätä keräystä kutsutaan nimellä kolehti. Rahat annetaan johonkin kirkon päättämän kohteen hyväksi, yleensä avustustyöhön joko Suomessa tai ulkomailla.

15. Tekevätkö kristityt pyhiinvaelluksia?

Kristityillä on vanha perinne käydä pyhillä paikoilla, vaikka heillä ei ole siihen velvollisuutta. Pyhiinvaelluksessa paikka itsessään ei ole tärkeä. Se muistuttaa jostain pyhästä asiasta, joka vie kristityn lähemmäksi Jumalaa. Monet vierailevat Jerusalemissa ja Jeesuksen elämän ja kuoleman tärkeillä paikoilla. Vanha tapa on tehdä pyhiinvaellus Roomaan.

Suomessa jotkut kristityt tekevät pyhiinvaelluksia kirkkoihin tai historiallisiin paikkoihin, joissa evankeliumia on julistettu. Tällöin kristityt kävelevät yhdessä kristinuskon kannalta merkittävään paikkaan.

KRISTILLINEN USKO

16. Mikä on kristittyjen uskontunnustus?

Kristilliset uskontunnustukset ovat syntyneet ennen islamia, kristillisen kirkon ensimmäisinä vuosisatoina. Näihin tunnustuksiin on tiivistetty lyhyesti koko Raamatun opetus. Näistä tunnustuksista voi nopeasti lukea, mitä kristityt uskovat.

Suomessa yleisimmin käytössä oleva uskontunnustus on Apostolinen uskontunnustus. Se lausutaan yhteen ääneen jumalanpalveluksissa. Myös Nikean uskontunnustusta käytetään usein juhlahumalanpalveluksissa. Lisäksi on olemassa niin sanottu Athanasiuksen uskontunnustus.

Apostolinen uskontunnustus

Apostolinen uskontunnustus on alun perin sellaisen henkilön tunnustus, joka kastetaan kristityksi. Siksi se on muodossa ”minä uskon”. Kristityksi kääntyminen on aikuiselle oma päätös, joka tunnustetaan julkisesti muiden ihmisten edessä. Uskontunnustus lausutaan myös jokaisessa jumalanpalveluksessa. Se kertoo lyhyesti koko uskon sisällön luomisesta viimeiseen tuomioon ja iankaikkiseen elämään asti.

”Apostolinen” tulee sanasta ”apostoli”, joka on Jeesuksen ensimmäisten seuraajien nimitys.

Apostolinen uskontunnustus on tämän kirjasen lopussa.

17. Tuleeko ihminen kristityksi, jos hän lukee ääneen kristittyjen uskontunnustuksen?

Kristityksi ei tulla vain lausumalla ääneen uskontunnustus. Kenestäkään ei tule kristittyä vahingossa. Uskon tunnustaminen ääneen on kyllä tärkeä asia, mutta siihen pitää liittyä myös ihmisen aito usko Jumalaan.

Kristityksi tullaan uskon ja kasteen kautta. Jeesus on sanonut:

- Joka uskoo ja saa kasteen, on pelastuva.
(Evankeliumi Markuksen mukaan 16:16)

Kristityt ajattelevat, että kasteessa ihminen otetaan Jumalan perheen jäseneksi. Evankelis-luterilaisessa kirkossa kastetaan jo lapsena. Jos joku aikuinen haluaa tulla kristityksi, hän käy ensin keskustelua papin tai seurakunnan muun työntekijän kanssa. Joskus järjestetään aikuisille ryhmiä, joissa voi opetella kristinus-

kon perusasioita. Kasteen suorittaa pappi. Kasteen jälkeen henkilö on kristitty ja seurakunnan jäsen.

Evankelis-luterilainen kirkko ei kasta ihmistä toista kertaa, jos hänet on jo kerran aiemmin kastettu.

18. Kristityt uskovat, että Jumala on Isä, Poika ja Pyhä Henki. Onko kristityillä yksi Jumala vai kolme jumalaa?

Kristityt uskovat, että Jumala on yksi. He uskovat kuitenkin myös, että yhdessä Jumalassa on kolme persoonaa. Tämä usko perustuu Jumalan ilmoitukseen itses-
tään. Kristityt kuvaavat Jumalan kolmiyhteyttä nimillä Isä, Poika ja Pyhä Henki, jotka perustuvat Raamattuun. Esimerkiksi kirjeessä galatalaisille sanotaan:

- Hän on lähettänyt meidän kaikkien sydämiin Poikansa Hengen, joka huutaa: 'Abba! Isä!'"

(Kirje galatalaisille 4:6)

19. Miksi kristityt sanovat, että Jumala on Isä?

Jumala on Isä, josta kaikki on saanut alkunsa. Hän on tehnyt maailman ja kaikki ihmiset. Kaikki kuuluu Hänelle.

Alussa Aadam ja Eeva rikkoivat Jumalaa vastaan ja joutuivat pois paratiisista. Tuosta lähtien kaikki ihmiset ovat eläneet erossa Jumalasta. Siksi Jumala lähetti Jeesuksen maailmaan. Hän palautti yhteyden ihmisten ja Jumalan välille. Kristityt ovat Taivaallisen Isän lapsia, ja he uskovat, että Hän pitää heistä joka hetki huolta.

20. Miksi kristityt sanovat, että Jeesus on Jumalan Poika?

Raamattu todistaa, että Jeesus on Jumalan Poika. Ensin enkeli Gabriel ilmoitti tämän asian Marialle ennen Jeesuksen syntymää. Myöhemmin opetuslapsi Pietari tunnusti tämän. Jeesus itse tunnusti juutalaisten ylimmäisen papin edessä, että hän on Jumalan Poika. Jeesus oli siihen asti pitänyt asiaa salaisuutena. Lopulta Jeesus kuoli juuri siksi, koska hän tunnusti, että oli Jumalan Poika. Tämä tunnustus oli juutalaisille liikaa, ja he päättivät tappa Jeesuksen juuri tästä syystä.

Nimitys ”Jumalan Poika” kuvaa sitä, että Jeesus on Jumala. Se ei tarkoita, että Jeesus on Jumalan lapsi samalla tavalla kuin me ihmiset olemme vanhempiemme lapsia. Jumala lähetti Jeesuksen maailmaan. Jeesus toteutti täydellisesti Jumalan suunnitelman ja palautti yhteyden Jumalan ja ihmisten välille.

21. Mitä kristityt tarkoittavat Pyhällä Hengellä?

Pyhä Henki on Jumalan Henki. Kun kristityt puhuvat Pyhästä Hengestä, he sanovat Hän. Jumalan Henki on ikuinen niin kuin Jumala on ikuinen ja on aina ollut. Jumala on Isä, Poika ja Pyhä Henki.

Jeesus lupasi lähettää Jumalan Pyhän Hengen, joka synnyttää ihmisessä uskon. Pyhä Henki vakuuttaa ihmisessä, että usko Jeesukseen on hänet pelastanut.

Pyhä Henki auttaa ymmärtämään Raamattua ja tekee sen eläväksi. Kristittyjen omatunto usein varoittaa heitä, mutta he tarvitsevat myös Pyhän Hengen ohjausta. Pyhä Henki kertoo kristityille, missä asioissa he ovat tehneet syntiä. Pyhä Henki auttaa elämään Jumalan tahdon mukaisesti ja muistuttaa Jeesuksesta ja antaa elämään toivon ja ilon.

22. Mitä neitsyt Maria merkitsee kristityille?

Maria oli tavallinen nuori nainen, joka uskoi Jumalaan. Hän yllättyi täysin, kun enkeli tuli ja vieraili hänen luonaan. Jumala oli valinnut Marian Jeesuksen äidiksi. Vaikka Maria ei ollut yhteydessä mieheen, hän tuli raskaaksi. Se oli Jumalan ihme. Maria, Neitsyt synnytti Jeesus-lapsen. Kristityt kunnioittavat Mariaa siksi, että hän uskoi Jumalaa ja suostui tähän tehtävään. Maria on kristityille esikuva uskovasta ihmisestä.

23. Kuoliko Jeesus ristillä?

Raamatun tapahtumista Jeesuksen kuolema ristillä on kaikkein varmimmin todistettu historialliseksi tapahtumaksi. Jeesuksen kuolemasta kerrotaan sen ajan kreikkalaisissa, juutalaisissa ja roomalaisissa historiakirjoissa.

Raamattu kertoo hyvin yksityiskohtaisesti, mitä Jeesukselle tapahtui viimeisen vuorokauden aikana ennen kuolemaa. Jeesus vangittiin, häntä kuulusteltiin, ruoskittiin ja pilkattiin. Sitten hänet vietiin ristiinnaulittavaksi. Jeesus oli elossa ristillä vain noin kuusi tuntia. Kun Jeesus oli kuollut, roomalainen sotilas vielä varmisti hänen kuolemansa ja puhkaisi Jeesuksen kyljen keihäällä.

Raamattu kertoo, että Jeesus otettiin alas ristiltä ja minne hänet haudattiin. Roomalaiset sotilaat vartioivat Jeesuksen hautaa. Kun kolme päivää oli kulunut Jeesuksen kuolemasta, hän nousi ylös kuolleista. Naiset, jotka olivat Jeesuksen seuraajia, löysivät haudan tyhjänä. Siellä enkeli ilmestyi naisille ja kertoi, että Jeesus oli noussut kuolleista ja elää. Ylösnousemuksensa jälkeen Jeesus ilmestyi isolle joukolle opetuslapsia, ennen kuin hän astui ylös taivaisiin.

24. Miksi Jeesus kuoli?

Kun Jumalan ja ihmisen välinen yhteys rikkoutui, ihminen joutui synnin ja kuoleman valtaan. Yksikään ihminen ei pysty täydellisesti toteuttamaan Jumalan tahtoa hyvästä elämästä. Jumalan tahto on ilmaistu kymmenessä käskyssä, jotka löytyvät muun muassa tämän kirjasen lopusta. Jumala haluaa, että toimisimme aina kaikessa oikein. Pahat tekemme ja oma kykenemättömyytemme hyvään erottavat meidät Jumalasta.

Raamattu kuvaa Jeesuksen ristinkuolemaa uhrina. Tarvittiin täydellinen, synnitön ja pyhä uhri, joka palauttaa ihmiset Jumalan yhteyteen. Jumala on armollinen ja haluaa antaa anteeksi meidän pahat tekemme. Ihmisten paluu Jumalan luo on mahdollinen vain Jeesuksen uhrin kautta, joka tapahtui ihmisten syntien sovitukseksi.

Jeesuksen kuolema ja ylösnousemus ovat kristityille varma vakuutus siitä, että Jumala rakastaa kaikkia ihmisiä. Viimeisenä päivänä Jumala herättää kaikki ihmiset kuolleista.

25. Mitä tarkoittaa pelastus?

Pelastus tarkoittaa, että ihminen pääsee Jumalan yhteyteen jo tässä elämässä, ja viimeisen tuomion jälkeen taivaaseen. Kun ihminen uskoo Jeesukseen, hän voi elämänsä aikana päästä Jumalan omaksi. Ihmisellä, joka uskoo Jeesukseen, on jo elämänsä aikana varmuus pelastuksesta.

26. Mitä tarkoittaa armo?

Armo on Jumalan lahja ihmisille, jotta voisimme saada syntimme anteeksi. Jumala on armossaan maksanut meidän syntimme. Armo on sellaista Jumalan rakkautta ihmisiä kohtaan, jota me emme ole ansainneet. Pyhä Jumala armahtaa syntisen ihmisen ja haluaa lahjoittaa meille pelastuksen.

27. Jos kristitty saa synnit anteeksi, saako hän tehdä mitä vain?

Vaikka kristitty saakin syntinsä anteeksi, se ei tarkoita, että hän saisi tehdä syntiä. Kristitty vihaa syntiä omassa elämässään. Kun hän tekee syntiä, hän tulee surulliseksi. Silloin kristitty kääntyy uudelleen Jumalan puoleen ja pyytää syntejään anteeksi. Jumala odottaa kristityltä pyhää elämää. Kristityt haluavat elää niin kuin Jumala sanoo.

28. Muslimit kunnioittavat Jeesusta. Mitä kristityt ajattelevat Muhammadista?

Raamattu ei puhu Muhammadista mitään, siksi kristityt eivät seuraa Muhammadin opetuksia. Jos kristitty uskoisi, että Muhammad on Jumalan profeetta, hän olisi muslimi eikä kristitty. Kristityt haluavat puhua Muhammadista kunnioittaen, koska he tietävät, että Muhammad on muslimeille hyvin tärkeä.

29. Uskovatko kristityt tuomiopäivään?

Raamattu opettaa, että maailman historian lopussa Jumala kutsuu kaikkien aikojen ihmiset eteensä tuomiolle. Tuomiopäivänä kaikki ihmiset jaetaan kahteen joukkoon. Usein näyttää siltä, että väärä menestys maailmassa eikä sitä kohtaa rangaistus. Tuomiopäivänä kaikki joutuvat vastaamaan teoistaan, ja Jumalan oikeudenmukaisuus toteutuu lopullisesti.

Tuomiopäivänä Jeesus puolustaa kaikkia, jotka ovat Häneen uskoneet. He pääsevät lopullisesti yhteyteen Jumalan kanssa, ja kaikki suru ja huoli on poissa. Jumalan yhteydessä rauha ja hyvyys vallitsevat.

30. Uskovatko kristityt paratiisiin ja helvettiin?

Kristityt uskovat paratiisiin ja helvettiin. Helvetti on Raamatun mukaan alun perin valmistettu Saatanalle ja hänen enkeleilleen. Helvetti on lopullinen ero Jumalasta.

Kristityt puhuvat mieluummin taivaasta kuin paratiisista. Raamatun mukaan Jumala on taivaassa ja haluaa pelastaa ihmiset sinne, missä Hän on. Se, joka uskoo Jeesukseen Herranaan ja Vapahtajanaan, pääsee taivaaseen.

31. Voiko kristitty olla varma, että hän pääsee taivaaseen?

Kristitty voi olla varma, että hän pääsee taivaaseen, koska Jumala on näin luvannut Raamatussa. Jumala pitää kaikki lupauksensa. Jumala on sitoutunut siihen, että Hän pelastaa jokaisen, joka uskoo Jeesukseen. Siksi kristitty voi olla varma siitä, että hän pelastuu. Varmuus pelastuksesta perustuu Jumalan lupaukseen, ei kristityn hyviin tekoihin.

32. Uskovatko kristityt paholaiseen ja pahoihin henkiin?

Paholainen ja pahat henget eivät ole varsinaisesti kristittyjen uskon kohde. Siksi uskontunnustukseen ei mainitse näitä erikseen. Raamatun mukaan paholainen ja pahat henget ovat todellisuutta. Jeesus vapautti ihmisiä pahoista hengistä. Hän antoi seuraajilleen vallan ajaa pahat henget ulos ihmisistä. Vielä nykyäänkin kristityt voivat käskä pahoja henkiä poistumaan Jeesuksen nimen voimalla.

33. Miten kristityt suhtautuvat kirouksiin?

Maailmassa on monenlaisia kirouksia. Joskus on kyse vain ihmisen omista peloista, mutta toisinaan kirous on hyvin todellinen. Molemmissa tapauksissa kristityillä on rukous kaikkia pahan voimia vastaan.

Jeesus opetti rukouksen, jossa sanotaan:

*Isä meidän, joka olet taivaissa.
Pyhitetty olkoon sinun nimesi.
Tulkoon sinun valtakuntasi.
Tapahtukoon sinun tahtosi,
myös maan päällä niin kuin taivaassa.*

*Anna meille tänä päivänä
meidän jokapäiväinen leipämme.
Ja anna meille meidän syntimme anteeksi,
niin kuin mekin anteeksi annamme niille,
jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.*

*Äläkä saata meitä kiusaukseen,
vaan päästä meidät pahasta.
Sillä sinun on valtakunta ja voima
ja kunnia iankaikkisesti.*

Aamen.

Tämän rukouksen voi rukoilla kaikkia kirouksia ja pahaa vastaan.

34. Uskovatko kristityt enkeleihin?

Jumala on luonut kaiken; todellisuuden joka näkyy, mutta myös todellisuuden joka ei näy.

Enkelit kuuluvat todellisuuteen, joka ei näy. Osa enkeleistä on kääntynyt Jumalaa vastaan ja seurannut Saatanaa. Osa enkeleistä on uskollisia Jumalalle. Enkelit myös palvelevat niitä, jotka uskovat Jumalaan.

Raamattu kertoo enkeleistä, jotka ovat tuoneet viestejä Jumalalta. Joitakin mainitaan nimeltä, esimerkiksi enkelit Gabriel ja Mikael. Kristityt uskovat, että jokaisella ihmisellä on oma suojelusenkeli.

KRISTITTYJEN PYHÄ KIRJA RAAMATTU

35. Mitä Raamattu sisältää?

Raamattu on kirjakokoelma. Siinä on 66 kirjaa, jotka ovat syntyneet eri aikoina. Vanhimmat Raamatun osat ovat syntyneet vuosisatoja ennen Jeesuksen syntymää, uusimmat viimeistään 100-luvulla. Vanhimmat kirjat on kirjoitettu hepreaksi, uudemmat osat kreikaksi.

Raamatun tapahtumat sijoittuvat pääasiassa Palestiinaan. Sen vanhin osa eli Vanha testamentti kertoo juutalaisten historiasta. Uusin osa eli Uusi testamentti kertoo Jeesuksen toiminnasta ja kristinuskon synnystä.

36. Miksi Raamatussa on Vanha testamentti ja Uusi testamentti?

Vanha testamentti on osa juutalaisten pyhien kirjoitusten kokoelmaa. Se kertoo maailman synnystä. Raamattu kertoo myös suurista uskon esikuvista, kuten Abrahamista, Mooseksesta ja Daavidista. Se kertoo juutalaisen kansan synnystä ja historiasta sekä profeettojen toiminnasta ja opetuksesta. Vanhassa testamentissa on Jumalan Moosekselle antama laki ja Jumalan kymmenen käskyä. Vanha testamentti sisältää myös historiaa, profeettojen julistusta, runoutta ja viisautta.

Myös kristityt lukevat Vanhaa testamenttia, koska se kertoo Jumalan toiminnasta juutalaisten elämässä. Se sisältää myös lupauksia siitä, että Jumalan tuoma pelastus tulee kaikille kansoille. Vanha testamentti on kristityille pyhä kirja, koska se kertoo, että Jeesus tulee maailmaan.

Uudessa testamentissa neljä eri henkilöä, Matteus, Markus, Luukas ja Johannes kertovat Jeesuksen elämäntarinan. Uusi testamentti kertoo myös Jeesuksen ensimmäisten seuraajien toiminnasta, jonka seurauksena syntyi kristillinen kirkko ja kristinuskko. Uudessa testamentissa on myös Jeesuksen oppilaiden opetuksia, jotka ovat kirjeitä seurakunnille. Ne selittävät, mitä kristinuskko on, ja mitä Jeesuksen seuraaminen tarkoittaa.

37. Miten Raamattu on syntynyt?

Raamattu on syntynyt satojen vuosien kuluessa. Sen kirjoittajat ovat olleet todistajia tapahtumille, joissa Jumala on puhunut ihmisille profeettojensa välityksellä. Raamattu ei ole Jumalan sanasta sanaan sanelema, mutta Hän on johtanut ihmisiä sen kirjoittamisessa.

Eri kirjoittajat ovat tallentaneet Jumalan lähettämien ja Jumalan innoittamien ihmisten kohtaloita ja toimintaa, puheita ja opetuksia. Vanha testamentti sai

lopullisen muotonsa 100-luvulla ja Uusi testamentti 300-luvulla Kristuksen syntymän jälkeen.

38. Onko Raamattu luotettava?

On olemassa suuri määrä vanhoja Raamatun käsikirjoituksia. Kun tutkijat ovat vertailleet niitä, he ovat tulleet tulokseen, että Raamatun teksti on luotettava. Sitä ei ole väärennetty.

Raamattu kertoo luotettavasti siitä, miten Jumala puhuu ja toimii ihmisten maailmassa ja elämässä. Raamatun luotettavuudesta todistaa myös miljoonien ihmisten kokemus. Kun he ovat toimineet Jumalan sanan mukaan, he ovat kokeneet elämässään Jumalan tuoman muutoksen.

39. Millä kielellä kristityt lukevat Raamattua?

Kristityt lukevat Raamattua ympäri maailmaa omalla äidinkielellään. Raamattu on käännetty heprean ja kreikan kielistä kaikille maailman merkittävälle kielille. On tärkeää, että jokaisella on mahdollisuus kuulla tai lukea Jumalan sanaa omalla kielellään. Jumalan ilmoitus ei ole sidottu yhteen kieleen. Kristityt ajattelevat, että Raamatun kääntäminen ei turmele Jumalan ilmoitusta, vaan Jumala puhuu kaikkien ihmisten kieltä.

40. Miksi Raamatussa on neljä evankeliumia? Mitä sana "evankeliumi" tarkoittaa?

Evankeliumi on alun perin kreikan kielen sana, joka tarkoittaa ilosanomaa, hyvää uutista. Evankeliumi ei ole kristityille Jumalan lähettämä kirja, vaan Jeesuksen seuraajien kertomus siitä, mitä he näkivät ja kuulivat Jeesuksen elämästä, kuolemasta ja ylösnousemuksesta. Uudessa testamentissa on neljä tällaista kertomusta, jotka kertovat Jeesuksen elämästä: evankeliumit Matteuksen, Markuksen, Luukkaan ja Johanneksen mukaan. Yhdessä ne antavat luotettavan kuvan siitä, mitä Jeesus sanoi ja teki.

41. Mikä on Barnabaan evankeliumi?

Barnabaan evankeliumi on väärennös. Tieteellinen tutkimus on osoittanut, että Barnabaan evankeliumi on syntynyt Italiassa 1500 vuotta Jeesuksen elämän jälkeen. Se on kirjoitettu alun perin italiaksi ja espanjaksi, kun eräs muslimi halusi kirjoittaa Koraanin ja islamin perinteen mukaisen version evankeliumista. Hän kuvitteli, millainen profeetta Jeesuksen tarina olisi, jos se olisi islamin opetuksen mukainen.

42. Kuka oli Paavali?

Paavali oli juutalainen opettaja, joka ensin vastusti kristittyjä ja halusi vahingoittaa heitä. Kun kuolleista ylösnoussut Jeesus ilmestyi Paavalille, tämä kääntyi kristityksi. Sen jälkeen Paavali halusi kertoa Jeesuksesta kaikille. Hän auttoi kristittyjä ymmärtämään, mitä Jeesus opetti.

Paavali julisti, että Jeesus on kaikkia kansoja varten. Hän teki pitkiä matkoja, saarnasi Jeesuksesta ja perusti uusia seurakuntia eri puolille Rooman valtakuntaa. Paavali kirjoitti eri seurakunnille kristinuskon perusasioista ja antoi ohjeita kristittyjen elämästä. Osa näistä kirjeistä on Uudessa testamentissa.

43. Kunnioittavatko kristityt Raamattua?

Kristityt kunnioittavat Raamattua, koska Jumala puhuu Raamatun kertomusten kautta. Raamatun sanoma on tärkeämpi kuin sen muoto kirjana tai tekstinä.

Kristittyjen kunnioitusta Raamattua kohtaan osoittaa se tapa, miten sitä käsitellään jumalanpalveluksessa. Kristityt nousevat seisomaan ja ylistämään Jumalaa, kun evankeliumia luetaan. Paras tapa kunnioittaa Raamattua on elää sen mukaan.

KIRKKO

44. Mitä sana ”kirkko” tarkoittaa?

Sana ”kirkko” voi tarkoittaa

1. kirkkorakennusta kristittyjen jumalanpalveluspaikkana,
2. yksittäistä kristillistä kirkkokuntaa, esimerkiksi katolinen kirkko, ortodoksinen kirkko, luterilainen kirkko,
3. Jeesuksen Kristuksen maailmanlaajaa kirkkoa eli kaikkia kristittyjä kaikissa kirkoissa kaikissa maissa ja kaikkina aikoina.

45. Miksi on monia eri kirkkoja?

Kristillinen kirkko syntyi vähitellen Jeesuksen kuoleman ja ylösnousemuksen jälkeen eli noin vuoden 30 jälkeen. Noin tuhannen vuoden jälkeen kirkko jakaantui vuonna 1054 itäiseen ja läntiseen kristikuntaan. Syitä oli monia: oli kulttuureista johtuvia syitä, hallintoon liittyviä syitä ja maantieteellisiä syitä. Läntinen kristikunta jakautui edelleen 1500-luvulla muun muassa luterilaiseen, reformoituun ja anglikaaniseen kirkkoon. Myös muita pienempiä kirkkokuntia syntyi.

Myös itäinen eli ortodoksinen kirkko on jakautunut moniin ryhmiin.

46. Riitelevätkö eri kirkkojen kristityt keskenään?

Kirkkojen jakautumisten syynä on usein ollut riitoja. Uuden kirkon syntyminen on myös merkinnyt sitä, että on voitu käydä keskusteluja kristittyjen ykseyden ja yhteistyön vahvistamisesta. Kirkon rikkoutunutta ykseyttä on aina pyritty rakentamaan uudelleen. Erityisesti 1900-lukua on kutsuttu ekumenian eli kirkkojen ykseys- ja yhteyspyrkimysten vuosisadaksi.

Nykyisin pyritään sekä yhdistämään voimia kristittyjen kesken että rakentamaan suhteita myös muihin uskontoihin yhteisten maailmanlaajuisten haasteiden keskellä.

47. Mitä kirkkoja Suomessa on?

Suomen suurin kirkkokunta on evankelis-luterilainen kirkko, johon kuuluu 72,8 % Suomessa asuvista (2015). Muita, tätä huomattavasti pienempiä kirkkoja ovat ortodoksinen kirkkokunta, Suomen Helluntaikirkot, Suomen vapaakirkot, Katolinen

kirkko Suomessa, baptistiyhdyskunnat, metodistikirkot, Suomen Anglikaaninen kirkko, Adventtikirkot sekä muut pienet kristilliset ryhmät.

48. Ovatko Jehovan todistajat ja mormonit kristittyjä?

Jehovan todistajia ja mormoneja ei pidetä kristittyinä, koska he eivät tunnusta Jeesuksen Kristuksen jumaluutta. Tosin he itse kutsuvat itseään kristityiksi.

SUOMEN EVANKELIS-LUTERILAINEN KIRKKO

49. Mitä tarkoittaa sana ”evankelis-luterilainen”?

Sana ”evankelis-luterilainen” tarkoittaa, että evankelis-luterilainen kirkko on syntynyt niin kutsutun evankelisen uudistusliikkeen seurauksena, jonka käynnisti Martti Luther Saksassa. Lutherilla oli kannattajia, ja niin syntyi uusi kirkko, joka kantaa hänen nimeään.

Sana ”evankelinen” viittaa evankeliumiin Jumalan armosta Jeesuksessa Kristuksessa pelastuksen perustana. Sana luterilainen viittaa juuri Martti Lutheriin.

50. Miten Suomen evankelis-luterilainen kirkko on syntynyt?

Suomen evankelis-luterilainen kirkko syntyi, kun Martti Luther käynnisti Saksassa 1500-luvulla uudistusliikkeen, joka sai kannatusta Ruotsissa, johon Suomi tuolloin kuului. Kuningas Kustaa Vaasa toteutti Ruotsin uskonpuhdistuksen Västeråsin valtiopäivillä vuonna 1527. Hän perusti maahan luterilaisen kirkon katolisen kirkon tilalle. Mikael Agricolan toiminta oli Suomessa tärkeää. Hän käänsi suomeksi Raamatusta Uuden testamentin ja osia Vanhasta testamentista sekä muuta jumalanpalveluksessa ja kotien rukoukselämässä käytettyä kirjallisuutta. Tämä loi pohjaa evankelis-luterilaiselle seurakuntaelämälle ja opetukselle sekä kansan lukutaidon kehitykselle laajemminkin. Mikael Agricola onkin kutsuttu Suomen uskonpuhdistajaksi ja kirjakielen isäksi.

Vähitellen evankelis-luterilaisesta kirkosta tuli Suomessa kansankirkko, johon suurin osa suomalaisista edelleen kuuluu.

51. Mikä on seurakunta?

Seurakunta on jumalanpalveluksen ympärille syntynyt yhteisö. Kirkkoherra johtaa seurakuntaa, joka on osa hiippakuntaa, jota johtaa piispa. Suomessa on yhdeksän hiippakuntaa joista yksi on ruotsinkielinen. Suomessa oli vuonna 2015 yhteensä 408 evankelis-luterilaista seurakuntaa joiden rajat noudattavat kuntien rajoja.

52. Mitä seurakunnassa tapahtuu?

Seurakunnan keskeinen toimintamuoto on sunnuntaina pidettävä jumalanpalvelus. Pappien toimittamat kirkolliset toimitukset kuten kaste, konfirmaatio, avioliittoon vihkiminen ja hautaan siunaaminen kuuluvat myös jumalanpalveluselämään.

Jumalanpalvelusten lisäksi seurakunnat järjestävät myös muita tilaisuuksia eri-ikäisille seurakuntalaisille. Suomessa seurakuntien toiminta on etenkin suurissa seurakunnissa varsin monipuolista. Seurakunnat auttavat mahdollisuuksien mukaan kaikkia ihmisiä.

53. Mitä työntekijöitä seurakunnissa on?

Seurakunnissa on monenlaisia työntekijöitä. Pappien, kanttoreiden, diakoniatyöntekijöiden ja nuorisotyönohjaajien lisäksi on myös muita työntekijöitä. Palkattujen työntekijöiden lisäksi seurakunnissa toimii suuri joukko seurakuntalaisia erilaisissa tehtävissä. Suurin osa kirkon työntekijöistä on naisia, ja kaikissa kirkollisissa ammateissa voivat toimia niin miehet kuin naisetkin.

54. Mitä kirkossa tapahtuu sunnuntain jumalanpalveluksessa?

Sunnuntaisin vietetään jumalanpalvelusta useimmiten aamupäivällä. Jo ensimmäiset kristityt kokoontuivat yhteen sunnuntaina, viikon ensimmäisenä päivänä. Raamatun mukaan Jeesus, joka ristiinnaulittiin pitkäperjantaina, nousi ylös kuolleista kolmannen päivän eli sunnuntain aamuna, pääsiäisaamuna.

Jumalanpalveluksessa lauletaan hengellisiä lauluja eli virsiä, rukoillaan ja luetaan Raamattua. Pappi pitää saarnan eli puheen. Tavallisesti siellä on myös ehtoollinen. Silloin jumalanpalvelusta kutsutaan messuksi. Lapsille on usein saarnan aikana eri tilassa oma pyhäkoulu. Jumalanpalveluksen jälkeen seurakuntalaiset tapaavat toisiaan ja menevät usein kirkkokahville yhdessä.

55. Miksi miehet ja naiset istuvat vierekkäin kirkossa? Eikö se häiritse keskittymistä?

Aiemmin kirkoissa oli erikseen miesten ja naisten puoli. Suomessa miesten ja naisten tasa-arvolla on pitkät perinteet. Kirkossa perheet haluavat olla yhdessä. Järjestys on luonnollinen ja siihen on totuttu. Se ei yleensä häiritse keskittymistä.

Joissain maissa on kirkkoja, joissa miehet ja naiset istuvat eri puolilla kirkkoa. Suomessa tätä tapaa ei enää noudateta.

56. Millaista kirkossa on sisällä?

Kirkkorakennukset on perinteisesti rakennettu itä-länsi-suuntaisesti. Aurinko nousee idästä ja se kuvaa Jeesuksen ylösnousemusta ja paluuta takaisin aikojen lopulla. Kirkon itäpäädyssä on alttari, jonka luona pappi johtaa jumalanpalveluksen. Jokaisessa kirkossa on saarnatuoli, josta pappi pitää puheen eli saarnan. Kirkossa on myös kastemalja.

Kirkossa on lisäksi risti tai alttaritaulu, joskus muitakin kuvia, kynttilöitä, urut, Raamattu ja virsikirjoja. Kirkossa on kankaita, joiden värit vaihtelevat vuodenaikojen mukaan. Kirkossa istutaan penkeissä tai tuoleilla.

57. Mikä on alttari?

Kirkon alttari on Jumalan läsnäolon ja rukouksen paikka. Valkoinen liina alttarilla viittaa käärinliinoihin, joihin Jeesus oli kiedottu, kun Hänet haudattiin. Alttarilla on Raamattu, risti ja ehtoollisvälineet. Kristityt uskovat, että he kohtaavat Jeesuksen Kristuksen Raamatun sanassa sekä ehtoollisen leivässä ja viinissä. Alttarilla on lisäksi kukkia ja kynttilöitä. Alttarin edessä on usein alttarikaide, jonka ääressä kristityt rukoilevat ja nauttivat ehtoollista.

58. Miksi kirkossa on kuvia ja patsaita?

Kuvat ja patsaat kertovat Raamatun ja kirkon historian henkilöistä ja tapahtumista. Kuvat ja patsaat julistavat osaltaan evankeliumia eli ilosanomaa Jeesuksesta. Esikuvina ne rohkaisevat kristittyjä uskomaan, toivomaan ja rakastamaan. Kirkossa on myös muita kuvia ja esineitä, joilla kuvataan Jumalaa, Jeesusta, Pyhää Henkeä tai kristillisen sanoman keskeisiä asioita. Kirkossa olevat esineet palvelevat kristillistä julistusta monin eri tavoin.

59. Miksi kirkossa poltetaan kynttilöitä?

Kynttilä on rukouksen merkki. Se on myös merkki siitä, että Jeesus on noussut ylös kuolleista. Kasteen yhteydessä kynttilä muistuttaa, että lapsi liitetään Kristuksen ja Hänen kirkkonsa yhteyteen.

Pääsiäiskynttilä kirkossa kertoo siitä, miten Jeesus voitti kuoleman. Se kertoo myös ikuisesta valosta. Kirkossa on tapana sytyttää kynttilä myös silloin, kun ilmoitetaan seurakunnan jäsenen kuolemasta.

Joulua edeltävänä aikana kynttilöiden sytyttämisellä on erityinen merkitys. Kynttilän valo muistuttaa Jeesuksen sanoista:

- Minä olen maailman valo.
(Evankeliumi Johanneksen mukaan 8:12).

60. Miksi kristityt laulavat kirkossa?

Virret ja hengelliset laulut ovat osa rukousta ja kristillisen sanoman julistamista. Yhdessä laulaminen lujittaa keskinäistä yhteyttä ja auttaa ilmaisemaan erilaisia tunteita.

Kristityt ylistävät usein Jumalaa laululla ja musiikilla. Monissa seurakunnissa on kuoroja ja musiikkiryhmiä. Monet virret ovat kirkon vanhaa perintöä. Vanhimmat virret ovat peräisin 300-luvulta. Myös uutta hengellistä musiikkia syntyy jatkuvasti.

61. Miksi kellot soivat kirkossa?

Kirkon kellojen soitto kuvaa Jumalan Pyhän Hengen kutsua, joka kehottaa kokoontumaan yhteen rukoilemaan, kuulemaan Jumalan sanaa ja nauttimaan ehtoollista. Kun lähdetään pois kirkosta, kellot muistuttavat kristityn kutsumuksesta rukoilla ja palvella arjessa Jumalaa ja lähimmäistä. Myös hautajaisten yhteydessä soitetaan kelloja.

62. Mitä pappi tekee jumalanpalveluksessa?

Pappi johtaa jumalanpalveluksen. Hän lukee Raamatun tekstejä ja rukouksia. Pappi pitää saarnan, jossa hän julistaa hyvää sanomaa Jeesuksesta Kristuksesta. Lisäksi hän pyhittää ehtoollisaineet ja jakaa ehtoollisen.

Papilla voi olla avustavia pappeja tai seurakuntalaisia, jotka lukevat tekstejä ja osan esirukouksesta ja jakavat ehtoollista.

63. Mistä kirkko saa rahaa?

Suomessa evankelis-luterilainen kirkko kerää jäsenmaksun kirkollisveron muodossa. Sen suuruuden päättää jokainen seurakunta itse. Kirkollisvero on yleensä alle kaksi prosenttia henkilön tuloista.

Kirkolla on myös joitain yhteiskunnan kanssa sovittuja tehtäviä. Niiden takia kirkko saa valtiolta korvausta esimerkiksi väestökirjanpidosta ja hautausmaitten ylläpidosta.

Kirkossa kerätään rahaa kolehtien, keräysten ja lahjoitusten kautta eri kohteisiin Suomessa ja ulkomailla.

64. Kuka kirkkoa johtaa?

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon korkein päättävä elin on kirkolliskokous. Se kokoontuu kaksi kertaa vuodessa päättämään kirkon asioista. Siihen kuuluu sekä pappeja että kirkon jäseniä. Seurakunnat on jaettu yhdeksään hiippakuntaan, joita jokaista johtaa piispa, ja piispakuntaa johtaa arkkipiispa. Jokaista seurakuntaa johtaa kirkkoherra, joka on pappi. Hänen esimiehensä on piispa. Jokaiseen seurakuntaan valitaan vaaleilla seurakunnan jäsenistä kirkkovaltuusto. Se ja kirkkoherra yhdessä päättävät seurakunnan toiminnasta ja taloudesta.

65. Saako muslimi tulla käymään kirkossa?

Kuka tahansa on tervetullut käymään kirkossa ja voi osallistua jumalanpalvelukseen. Vain kristityt voivat osallistua ehtoollisen viettoon.

66. Käännytetäänkö kirkossa muslimeita?

Kirkossa julistetaan evankeliumia ja autetaan hädänalaisia uskonnosta riippumatta. Joskus muslimi kokee kristinuskon sanoman niin puhuttelevaksi, että hän haluaa kääntyä kristityksi. Kristinuskon mukaan kukaan ei voi itse päättää ryhtyä uskovaiseksi, eikä kukaan voi pakottaa toista uskomaan. Usko Jeesukseen syntyy Jumalan vaikutuksena ihmisessä.

67. Onko muslimin vaarallista kääntyä kristityksi Suomessa?

Suomessa on voimassa uskonnonvapauslaki, jonka mukaan jokainen voi kuulua sellaiseen uskontokuntaan, johon haluaa. Täysi-ikäinen eli yli 18-vuotias voi liittyä mihin viralliseen uskonnolliseen yhdyskuntaan tahansa ja 15-vuotias voi tehdä sen huoltajansa luvalla.

Jokaisella on myös vapaus harjoittaa uskontoaan. Jos joku tulee maasta, jossa ei ole samanlaista uskonnonvapautta kuin Suomessa, hän voi pelätä sitä, miten toiset ihmiset suhtautuvat, jos hän vaihtaa uskontoaan.

Suomen valtion ja yhteiskunnan vainoa ei kristityksi kääntyvän tarvitse pelätä. Oman suvun ja yhteisön suhtautumiseen ei voida puuttua, jos lakia ei rikota.

Viranomaiset valvovat, että lakeja noudatetaan. Suomi kuuluu maihin, joissa uskonnonvapaus toteutuu parhaiten maailmassa. Suomessa eri uskontojen keskinäistä ymmärrystä vahvistetaan muun muassa uskontokuntien yhteisillä tapaamisilla.

ELÄMINEN KRISTITTYNÄ

68. Mikä on kaste?

Jeesus kehottaa kastamaan seuraajansa. Siksi kaste on kristitylle välttämätön. Kasteessa Jumala ottaa ihmisen yhteyteensä ja hänestä tulee seurakunnan jäsen.

Suomessa kastettiin 69,8 % lapsista vuonna 2015. Tavallisesti kastettava on noin 2–3 kuukautta vanha vauva. Hänet on puettu valkoiseen kastepukuun. Mukana on 1–3 kummiä. Pappi valelee vettä lapsen päähän ja kastaa lapsen Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Kirkossa voidaan myös kastaa nuoria ja aikuisia rippikoulun jälkeen, jos heitä ei ole kastettu aikaisemmin.

69. Mikä on rippikoulu?

Rippikoulu on kasteopetusta eli siellä opiskellaan kristinuskon perusasioita. Rippikoulussa voi pohtia kristinuskoon ja elämiseen liittyviä kysymyksiä yhdessä toisten nuorten ja seurakunnan työntekijöitten kanssa. Rippikoulun kävi 83,5 % suomalaisista nuorista, jotka täyttivät 15 vuotta vuonna 2015.

Monet nuoret menevät kesällä rippikoululeirille, mutta myös toisenlaisia rippikouluja järjestetään, esimerkiksi päiväleiri tai rippikoulu, johon yhdistyy matka tai jokin harrastus.

Rippikoulu päättyy konfirmaatioon, joka on kasteen ja uskon vahvistamisen juhla.

70. Mikä on ehtoollinen?

Ehtoollinen on osa messua eli ehtoollisjumalanpalvelusta. Se välittää Jumalan armon ja anteeksiannon. Jeesus söi ehtoollista silloin, kun Hän ja hänen opetuslapsensa söivät yhdessä viimeistä kertaa.

Kirkossa ehtoollisella nautitaan pieni pala leipää ja vähän viiniä. Leipä kuvaa Jeesuksen ruumista ja viini Jeesuksen verta. Nämä molemmat kertovat Jeesuksen kuolemasta. Sen ansiosta ihmiset voivat elää yhteydessä pyhään Jumalaan.

71. Saako muslimilapsi osallistua lasten toimintaan seurakunnassa?

Myös muut kuin kristityt voivat osallistua lähes kaikkeen mitä seurakunnassa tapahtuu. Näin myös muslimiperheiden lapset voivat osallistua seurakunnan toimintaan.

Esimerkiksi avoin päiväkerho, päiväkerho, pyhäkoulu, koululaisten iltapäiväkerhot, varhaisnuorten kerhot ja tapahtumat sekä partio ovat kaikille avointa toimintaa, joihin myös muslimilapset voivat osallistua.

72. Mitä avioliitto merkitsee kristityille?

Avioliitto on kristillisen uskon mukaan miehen ja naisen välinen liitto. Monet lait säätelevät avioliiton solmimista. Suomessa avioliitto ei ole osa uskonnon harjoitusta, vaan laissa säädetty sopimus. Avioliitto tarjoaa turvallisen mahdollisuuden perheen perustamiseen. Avioliiton tarkoitus on kestää niin kauan kuin puoliset elävät. Jeesukselta kysyttiin avioerosta ja hän vastasi, että se on sallittu joko aviorikoksen takia tai sen tähden, että ihmiset ovat kovasydämiä. (Evankeliumi Matteuksen mukaan 19:8–9)

73. Kuka päättää perheen asioista?

Suomessa perheen isoista asioista päätetään usein yhdessä, ja niihin etsitään yhteistä ratkaisua. Esimerkiksi perheen omaisuus voi olla yhteistä, jolloin päätöksetkin ovat yhteisiä. Omista asioistaan molemmat puoliset päättävät itse, ottaen huomioon toisen mielipiteet.

74. Mitä kristityt ajattelevat homoseksuaalisuudesta?

Jumala rakastaa jokaista ihmistä. Sukupuolinen suuntautuminen ei vaikuta siihen. Jumalan armo ja rakkaus kuuluvat jokaiselle.

75. Hyväksyvätkö kristityt abortin eli raskauden keskeytyksen?

Lapsi on Jumalan lahja. Jokaisella lapsella on oikeus syntyä maailmaan. Suomessa abortti on sallittu esimerkiksi lääketieteellisistä tai sosiaalisista syistä. Toiset kristityt hyväksyvät abortin, mutta toiset eivät hyväksy aborttia missään olosuhteissa.

76. Saako kristitty juoda alkoholia?

Raamatun ohje on:

- Älkää juopuko viinistä, sillä siitä seuraa rietas meno, vaan antakaa Hengen täyttää itsenne.

(Kirje efesolaisille 5:18)

Kristitty voi juoda alkoholia, mutta hänen ei pitäisi juoda itseään juovuksiin. Tämän Raamatun kohdan mukaan kristityn elämän pitäisi olla Jumalan Hengen täyttämää. Se tarkoittaa, että Jumala ohjaa kaiken aikaa ihmisen elämää.

77. Millaiset ovat kristilliset hautajaiset?

Hautajaisissa on kaksi osaa, siunaustilaisuus ja muistotilaisuus. Siunaustilaisuus pidetään kirkossa tai hautausmaalla kappelissa. Muistotilaisuus pidetään jossain muualla, esimerkiksi seurakunnan tiloissa.

Siunaustilaisuudessa pappi siunaa vainajan, rukoilee ja pitää hartauspuheen. Tilaisuudessa lauletaan virsiä, ja siellä on muuta musiikkia. Omaiset ja ystävät tuovat kukkia vainajan arkulle ja kunnioittavat vainajan muistoa.

Jos vainaja haudataan arkussa, arkku viedään hautaan ja kukat lasketaan haudan päälle laitetulle kannelle. Hautausmaan työntekijät peittävät haudan myöhemmin ja asettavat kukat vielä haudalle. Jos kyseessä on polttohautaus, kukat voi viedä tulevan haudan päälle. Läheiset laskevat vainajan tuhkauurnan hautaan myöhemmin.

Muistotilaisuudessa on ruoka- tai kahvitarjoilu. Tarjoilun jälkeen luetaan adres- sit eli niiden ihmisten tervehdykset, jotka eivät ole päässeet mukaan hautajaisiin. Tilaisuudessa voidaan pitää puheita, joissa kerrotaan vainajasta. Esillä voi olla kuvia vainajasta ja hänen elämästään.

78. Hyväksyvätkö kristityt polttohautauksen?

Polttohautauksesta ei ole ohjeita Raamatussa. Jotkut kristityt pitävät sitä oikeana, toiset tuntevat oikeaksi haudata ruumis arkussa. Kristinuskon näkemyksen mukaan ei ole tärkeää, onko ruumis poltettu vai ei. Tärkeää on usko ruumiin ylösnousemiseen: ylösnousemuksen päivänä sekä elävät että kuolleet nousevat Jumalan eteen tuomiolle. Ylösnousemuksessa kristityt saavat uuden ylösnousemusruumiin. Kuolema on kristitylle portti uuteen elämään Jumalan yhteydessä.

79. Onko kristinusko länsimainen uskonto?

Kristinusko on syntynyt Lähi-idässä, joka oli silloin osa Rooman valtakuntaa. Aluetta kutsuttiin silloin Palestiinaksi. Jeesus oli juutalainen. Aluksi Jeesukseen uskovia ihmisiä kutsuttiin nasaretilaisiksi, koska Jeesus eli lapsuutensa Nasaretin kaupungissa. Myöhemmin heitä alettiin kutsua kristityiksi.

Kristinusko sai alkunsa juutalaisuudessa ja kreikkalais-roomalaisessa kulttuuris- sa. Kristinuskoa on nykyisin kaikissa maanosissa. Eri puolilla maailmaa kristinusko on saanut erilaisia muotoja riippuen eri kulttuureista. Kulttuuri näkyy esimerkiksi musiikissa ja siinä miten ihmiset kohtaavat toisensa. Tärkeää on uskon sisältö, ei se muoto, missä usko esiintyy.

80. Onko Suomi kristillinen maa?

Suomen kulttuuri on saanut monia vaikutteita. Yksi tärkeä vaikutte on kristinusko. Se on vaikuttanut muun muassa sairaiden hoitoon, kouluun ja koulutukseen. Vaikutukset tulevat kaukaa historiasta, eikä kulttuurissa aina näy suoraa yhteyttä kristinuskoon.

Suomi oli monta sataa vuotta osa Ruotsin valtiota, jolloin Suomesta tuli kristitty maa. Sen jälkeen Suomi oli osa Venäjää. Myös tältä ajalla on vaikutuksia kulttuuriimme.

Suomessa menneinä vuosina kirkolla ja valtiolla on ollut kiinteä yhteys. Nykyään kirkko on riippumaton valtiosta. Tämä merkitsee muun muassa sitä, että valtio ei päättää kirkon asioista, mutta valtiolta ottaa huomioon kirkon merkityksen.

81. Voiko Suomessa luottaa viranomaisiin?

Suomalaisten arvoja ovat rehellisyys, avoimuus ja yhdenvertaisuus. Suomalaiset luottavat viranomaisiin, jotka palvelevat ihmisiä. Esimerkiksi poliisiin ja sosiaalityöntekijöihin voi täysin luottaa. Suomessa ei lahjonnalla voi vaikuttaa asiointensa hoitoon.

82. Miksi kristitty auttaa toisia ihmisiä?

Jeesus sanoi, että Jumalan lain tärkein käsky on:

- Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydämestäsi, koko sielustasi ja mielestäsi... Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.

(Evankeliumi Matteuksen mukaan 22:37–39)

Jeesus kääkee rakastamaan myös vihollisia. Hän antaa käytännön ohjeita, miten rakastaa toisia. Jeesus kehottaa rukoilemaan kaikkien, myös vihollisten puolesta. Jeesus kehottaa auttamaan sitä, joka tarvitsee apua.

Ajatuksena on, että koska Jumala rakastaa ihmistä, ihminen saa rakastaa toista ihmistä. Rakkaus on tarkoitettu jaettavaksi. Ei ole kysymys vain lähellä asuvan ihmisen rakastamisesta, vaan myös kaukana asuvista ihmisistä. Jumalan rakkaus kutsuu auttamaan kaikkia ihmisiä kansalaisuudesta tai uskonnosta riippumatta.

Toisen ihmisen auttamisella ei ole vaikutusta siihen, pääseekö ihminen taivaaseen. Sen asian ratkaisee usko Jeesukseen.

83. Mikä on kirkon tehtävä maailmassa?

Kirkko on olemassa siksi, että se osoittaa Jumalan rakkautta teoilla ja kertoo siitä sanoilla. Jeesus on sanonut, että Hänen seuraajansa julistavat evankeliumia kaikille ihmisille kaikkialla maailmassa. Nämä sanat ovat monessa kohtaa Raamattua.

Evankeliumi on ilosanoma, iloinen viesti siitä, että Jeesuksen vuoksi yhteys pyhän Jumalan ja syntisen ihmisen välillä on mahdollista. Synti erottaa ihmisen Jumalasta. Jeesus rakensi yhteyden uudelleen, kun Hän kuoli kaikkien ihmisten puolesta. Tätä viestiä kristityt välittävät lähetystyössä. Lähetystyöhön kuuluu myös erilaisia kehitysprojekteja, joiden avulla ihmisiä autetaan elämään parempaa elämää.

84. Mitä on kehitysyhteistyö?

Kehitysyhteistyö on uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumatonta toimintaa. Suomessa sitä tekevät erilaiset järjestöt ja myös kirkko. Kehitysyhteistyön tarkoituksena on tukea köyhissä ja kehittyvissä maissa asuvien ihmisten elämää. Se sisältää erilaisia projekteja, joiden avulla ihmiset itse voivat vaikuttaa elämänsä paranemiseen. Erilaiset koulutuksen ja terveydenhoidon kehittämisprojektit ovat hyviä esimerkkejä kehitysyhteistyöstä. Suomen valtio tukee kehitysyhteistyötä rahallisesti. Siksi kehitysyhteistyöstä tehdään suunnitelmat ja raportit valtiolle.

85. Miksi ympäristön suojeleminen on tärkeää kristityille?

Jumala loi alussa kaiken hyväksi ja antoi ihmisille tehtäväksi viljellä ja varjella maata. On välttämätöntä elämän säilymisen kannalta huolehtia maasta, ilmasta ja vedestä niin, että myös seuraavat sukupolvet voivat elää ja nauttia puhtaassa maailmassa.

KRISTILLISET JUHLAT

86. Mitä juhlia kristityillä on?

Kristityillä on joka vuosi kolme suurta juhlaa: joulu, pääsiäinen ja helluntai. Sunnuntai on juhla, joka on joka viikko. Se on Kristuksen ylösnousemuksen päivä, ja silloin kirkoissa on jumalanpalvelus.

Suurten juhlien viettoon liittyy monia perinteitä. Pyhäpäivät tarjoavat mahdollisuuden juhlaan, hengelliseen rakentumiseen ja virkistymiseen perheiden ja ystävien kanssa.

Joulukuussa vietettävä itsenäisyyspäivä on myös juhlapäivä. Lisäksi vietetään kodeissa ja kirkoissa kaste- ja konfirmaatiojuhlia, häitä ja muistotilaisuuksia.

87. Miksi kristityt viettävät joulua?

Joulu on Jeesuksen Kristuksen syntymisen juhla, jolloin Raamatun mukaan Jeesus syntyi. Jouluna seurakunta kuulee enkelin ilosanoman:

- Tänään on teille syntynyt Vapahtaja.
(Luukkaan evankeliumi 2. luku)

Joulupäivän jumalanpalveluksessa kristityt kiittävät Jumalaa siitä, että hän on antanut Poikansa syntyä ihmisten Pelastajaksi.

88. Mitä joulukuusi merkitsee?

Pohjoisten maiden joulukuusi ja sen koristeet muistuttavat paratiisin elämänpuusta, jonka lähellä Jumala antoi luotujensa elää. Korkeimmalle kuusen latvaan laitetaan tähti, joka muistuttaa Betlehemin tähdestä. Raamattu kertoo, että idän tietäjät seurasivat tähteä ja löysivät Jeesus-lapsen luo.

89. Miksi jouluna annetaan lahjoja?

Joulun paras lahja on Jeesus Kristus itse. Hänen vuokseen enkelit lupasivat maahan rauhan ja ihmisille hyvän tahdon. Vaatimattomakin lahjat ja lähimmäisten muistamiset tekevät joulun alkuperäistä merkitystä näkyväksi.

90. Miksi kristityt viettävät pääsiäistä?

Pääsiäinen on kristittyjen tärkein juhla. Pitkäperjantaina muistetaan Jeesuksen ristinkuolemaa. Silloin Jeesus sovitti ihmisten synnit. Pääsiäissunnuntain aamuna riemuitaan Jeesuksen ylösnousemuksesta. Silloin Jeesuksen seuraajat huomasivat, että hauta, johon Jeesus oli haudattu, on tyhjä. Kirkon Virsikirjassa, virressä 90 lauletaan:

- Kristus nousi kuolleista, kuolemallaan kuoleman voitti ja haudoissa olleille elämän antoi.

91. Mitä pääsiäismunat merkitsevät?

Pääsiäismunissa nähdään vertauskuva Jeesuksen kuolemasta, hautaamisesta ja hänen ylösnousemisestaan.

92. Miksi vietetään helatorstaita?

Helatorstaita vietetään siksi, että silloin Jumala otti Jeesuksen luokseen taivaaseen. Siitä kerrotaan Raamatussa Uudessa testamentissa Apostolien tekojen ensimmäisessä luvussa.

93. Mikä on helluntai?

Helluntai on Pyhän Hengen antamisen juhlapäivä. Sitä vietetään seitsemän viikkoa pääsiäisen ja kymmenen päivää helatorstain jälkeen.

Ensimmäisestä helluntaista kerrotaan Apostolien tekojen toisessa luvussa. Tuhat ihmiset olivat Jerusalemissa koolla, ja Pyhä Henki tuli. Silloin toteutuivat Jeesuksen lupaukset ja Vanhan testamentin ennustukset. Apostoli Pietari saarnasi, suuri joukko ihmisiä kastettiin ja seurakunnan jäsenten lukumäärä kasvoi. Kaikki paikalla olijat saivat kuulla omalla kielellään sanoman siitä, että Jeesus pelastaa maailman ja häneen uskovat ihmiset.

Pyhän Hengen kautta Kristus on läsnä seurakuntansa keskellä.

LIITTEET

Kymmenen käsky

1. Minä olen Herra, sinun Jumalasi. Sinulla ei saa olla muita jumalia.
2. Älä käytä väärin Herran, Jumalasi nimeä.
3. Pyhitä lepopäivä.
4. Kunnioita isääsi ja äitiäsi.
5. Älä tapa.
6. Älä tee aviorikosta.
7. Älä varasta.
8. Älä lausu väärää todistusta lähimmäisestäsi.
9. Älä tavoittele lähimmäisesi omaisuutta.
10. Älä tavoittele lähimmäisesi puolisoa, työntekijöitä, karjaa äläkä mitään, mikä hänelle kuuluu.

(2 Moos. 20:2–17; 5 Moos. 5:6–21)

Apostolinen uskontunnustus

Minä uskon Jumalaan,
Isään, Kaikkivaltiaaseen,
taivaan ja maan Luojaan,
ja Jeesukseen Kristukseen,
Jumalan ainoaan Poikaan, meidän Herraamme,
joka sikisi Pyhästä Hengestä,
syntyi neitsyt Mariasta,
kärsi Pontius Pilatuksen aikana,
ristiinnaulittiin, kuoli ja haudattiin,
astui alas tuonelaan,
nousi kolmantena päivänä kuolleista,
astui ylös taivasiin,
istuu Jumalan, Isän, Kaikkivaltiaan, oikealla puolella
ja on sieltä tuleva tuomitsemaan eläviä ja kuolleita,
ja Pyhään Henkeen,
pyhän yhteisen seurakunnan,
pyhään yhteyden,
syntien anteeksiantamisen,
ruumiin ylösnousemisen
ja iankaikkisen elämän.

Isä meidän -rukous

Isä meidän, joka olet taivaassa.
Pyhitetty olkoon sinun nimesi.
Tulkoon sinun valtakuntasi.
Tapahtukoon sinun tahtosi,
myös maan päällä niin kuin taivaassa.
Anna meille tänä päivänä
meidän jokapäiväinen leipämme.
Ja anna meille meidän syntimme anteeksi,
niin kuin mekin anteeksi annamme niille,
jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.
Äläkä saata meitä kiusaukseen,
vaan päästä meidät pahasta.
Sillä sinun on valtakunta
ja voima ja kunnia iankaikkisesti.
Aamen.

(Matt. 6:9–13; Luuk. 11:2–4)

KIRKKOHALLITUS⁺

ISBN 978-951-789-543-9 (nid.)

ISBN 978-951-789-544-6 (PDF)

SUOMEN⁺
EV. LUT.
KIRKKO

evl.fi